



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Bibliotheca Rhetorum**

In quo Causae Forenses, Liber Epistolarum, Liber Fabularum, Et  
Oratiunculæ

**Le Jay, Gabriel François**

**Ingolstadij, 1726**

Herodes Filiorum apud Augustum Cæsarem accusator. Causa VI.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71049](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71049)

HERODES  
 FILIORUM APUD  
 AUGUSTUM CÆSAREM  
 ACCUSATOR.  
 CAUSA SEXTA.

In genere Judiciali.

ARGUMENTUM.

*Aquileiam Herodes cum venisset, & exorasset ab Augusto Casare, ut suas adversum duos e Liberis suis querelas vellet cognoscere; adductos coram Juvenes violatæ majestatis pariter ac pietatis, tentatiquè veneficiz accusavit. Sed cum rem totam calumniis subnixam, & Regem ipsum culpâ non carere Augustus intellexisset; animadvertissetque non eos tantum, qui judicio aderant, sed & Accusatorem Liberorum defensione ac lachrymis commoveri;*



*moveri; difficilem, pro suâ prudentiâ,  
ita diremit controversiam: Objurgatâ  
Juvenum imprudentiâ, qui parenti  
dedissent suspicionum occasionem, He-  
rodem rogavit, ut suspicari desineret,  
& compositis utrinque simulatibus,  
Liberis reconciliaretur.*

## ACTORES.

AUGUSTUS Cæsar.

HERODES Judææ Rex.

ALEXANDER,

ARISTOBULUS,

} Filij Herodis.

## HERODIS

*In Filios suos Oratio.*

**V**ides, Auguste Cæsar, Regem infortunatum,  
miseriorem patrem; cui regnum illud, quo  
fruitur beneficio tuo, nec dignitatem ac  
gloriam contulit, nec dulce parentis nomen, quod  
fors impertijt, affert solatium. Adsum paratus  
ultrò deponere, quod cæteri cupidius ambiunt;  
venio funestissima quæque precaturus illis, quos  
vel ipso capitis discrimine tueri voluissem. Quo  
quid durius Regi? quid patri calamitosum ma-  
gis?

Tamen



Tamen quid agam, Cæsar, his circumventus æmulis, qui nec regem, nec patrem esse patiuntur? Quæ ipse demum adversus ingratos jac perduelles Liberos, quod mihi præsidium superest; nisi apud te Cæsar, qui in tantâ universi orbis mole, quam unus sustines, nihil arbitraris tantum, quàm opitalari miseris, & afflictos consolari?

Equidem filii jam diu tanti sceleris conscius, & naturæ reclamantis, pœnâsque deprecantis vocem patiens audiebam. Siluisse etiamnum hodie, & oblitus ultro, quodcumque dolebam æquus, veteres injurias condonâssem, nisi summum nequitiae gradum attingissent Juvenum impiorum rebellio atque perversitas, & omnes paternæ charitatis sensus obmutescere cœgissent.

Igitur miserare, Cæsar, luctuosam infortunati Principis conditionem; nihil te pigeat in partem mei doloris venire, & graves ærumnas, quas patior, pro tuâ humanitate mitigare. Quamquam ut mei me pudet, coram invictissimo Principe ac confertissimo tot illustrium virorum cœtu ingratam accusatoris personam sustinere! ut refugit animus ab ijs reprehendendis, quos mihi natura, pietas, ratio tam arcto necessitudinis vinculo conjunxerunt. Verùm nisi postulem quamprimum judiciorum tuorum æquitatem, nisi severitatem legum contra filios degeneres petam adhiberi, aut Herodi misero cedendum è vivis, aut gravior ipsâ morte vita in omne tempus sustinenda. Itaque patere, Cæsar, poni ante oculos tuos defolatae familiæ dedecus, & turpem mei sanguinis ignominiam palàm revelari.

Nihil est tam debitum parentibus, nihil, quod  
illi



illi tam legitimo jure sibi vindicent tanquam suum, quàm ut eos, quos genuerunt, & acceptæ lucis non immemores, & collocati apud eosdem beneficij non ingratos experiantur. Nam quis hoc leve nobis invidet laborum nostrorum solatium? quis debitam institutæ liberaliter juventutis mercedem abnuendam putet? Nemo non maledicat sterili semper & infructuosæ terræ, quæ spes ferentis arantisque frustrata, nihil præter infelices carduos ac spinas reddiderit. Et iniquo ferendos animo filios quis non arbitrabitur, qui rusticitate indolis, & morum asperitate parentis vota expectationemque fefellerint.

Quanquam incusem ego memet ipse, & meo me dolore dignum ultrò reputem, si piam in me parentis sollicitudinem Liberi desiderent. Sed agite, vos ipsos testes appello, Filij degeneres, patrem arguite, per me licet, si quid parvum unquam paternæ charitati doluistis; si quid vobis à me defuit, vel divitiarum ad copiam, vel honorum ad ambitionem, vel strenui laboris ad utriusque felicitatem ex omni parte cumulandam. Quò poterat altiùs aspirare utriusque æmulatio, quàm ut alteri sororis meæ, alteri Regis Archelai filia in uxorem contingeret?

Quid alia persequar operosius meæ erga vos liberalitatis, benevolentia, humanitatis, indulgentiæ monumenta? Noveram præferocem amborum indolem, asperos rigidòsque mores, animum intractabilem. An offensus ego sum? an habui vos duriùs? an parentis auctoritas æquitatis cancellos aut mansuetudinis fines excessit? Imò, quid tentatum à me non fuit, ut demererer vos mihi, ut inescarem blanditijs, ut beneficijs demulcerem?

H

Quid



Quid inexpertum reliqui infelix, quo mitigari posset ac placari innata utrique feritas? Tamen quid egi? quid promovi? quem fructum fero tot laborum? quod mihi præmium impensum tam liberaliter amoris repensum est? Alienavi duros ac feroces animos, non cicuravi; stimulaui invidiam, non placavi; inflammavi furorem, non restinxi. Pro solatio dolorem, contumeliam pro beneficiâ, pro amore odium acerbissimum sum expertus.

Piget dicere, Auguste Cæsar, quàm ingratis, quàm plenam curis gravibus, quàm intolerabilem ex omni parte vitam Liberi perduelles patri reddiderint. Hæccine vita est, cum cupidis rituum, & contentionum amanibus habere societatem? in eorum esse contubernio, quibus nihil in oculis nisi torvum, nihil in verbis nisi procax, nihil in totâ agendi ratione nisi præposterum & amarum sit? qui Regis majestatem, auctoritatem patris aspernamdam arbitrentur? apud quos consilia, præces, monita, objurgationes, minæ nullum pondus, nullam fidem inveniunt? quorum ingenium ita sit ad perversitatem pronum, ita pertinax, nihil ut tam ambient, quàm displicere, nihil tam vereri, quàm placere, videantur.

Quanquam dissimulandum id fortè, durum quantumvis & asperum studiosus & amans judicet pater, si privatus foret hic dolor, & publicæ tranquillitati nihil officeret. Verùm nec tacitas esse inimicitias suas patiuntur filij degeneres, nec habent satis odisse patrem ac persequi, nisi eodem populis sensus atque animos inspirent. Non stetit per eos, Cæsar, quin perturbatam ubique regni pacem ac quietem lugeremus: adeò nihil

præ-



prætermiserunt illi, quod vocare patrem in invidiam posset, & graves in totâ Judæâ tumultus ac turbas suscitare. Solicitata palàm & apertè populorum fides, tentatæ largitionibus provinciæ, dissipati rumores mali, qui regnantis nomen ac famam violarent: injecti graves metus, qui perstantes in obsequio provocarent ad rebellionem. Tædet nimirum ambitiosos Juvenes regnare tandiu ærumnosum patrem, & queruntur tempus illud esse longius, quod regnandi cupiditatem moratur.

Hinc minùs miram videbitur, quod adjiciam Cæsar, tam oblitos fuisse sui, tam exuisse utrumque naturæ sensus omnes, ut parentis vitæ insidias struerent, & quem spoliare regno non poterant, nisi adimerent ei vitam, eundem de medio tollere cogitarent. Exhorrescis, Cæsar, ad tam immane facinus, nectantam cadere posse in Liberos meos crudelitatem putas, ut moliri simile quidpiam præsumperiat. Nec ipse minùs oblitus Rex & pater; nec agrè minùs adducebar, ut crederem, parricidas genuisse me Liberos; tam videbar mihi nihil commississe, propter quod tam impios experirer. Utinam aperire possim motus varios, quibus distractus contrarias in partes animus adversum vanos metus, & injurias, ut rebar, suspiciones diu multumque luctatus est. Incusavi me non semel, qui præbuissem aures accusantibus: arguebam piam eorum sollicitudinem, qui referebant vera, despiciebam varios rumores, qui juvenum famam perstringerent: neque tam verebar subire capitis periculum, quàm filios Parricidij reos suspicari. At patuerunt tandem doli, resectæ fraudes, nefaria conjurationis impiæ Congilia in apertum prodierunt. Felix Herodes & in



suâ calamitate fortunatus, qui fidos magis & amantiores sui domesticos, quàm filios habuerit !

Poteram ulcisci statim manifestum scelus poteram, oppressis nefandæ machinationis auctoribus, ablegare longiùs sollicitudinem omnem ac metum, & quod humanæ divinæque leges plebendi facinoris jus permitterent, id mihi Rex & Pater vindicare. Abstini tamen, Cæsar, & nimiam vel credulitatis, vel sævitiam veritus suspicionem, malui tuum ad Tribunal perduelles filios judicari. Tuum est, Auguste Princeps, pro æquitate tuâ impensius consulere, ne perfidis juvenibus impune sit, perturbâsse Regis ac patris tranquillitatem ; & ejusdem regno ac vitæ infidias posuisse. Agitur publicæ utilitatis ratio, securitas Principum, parentum salus ; quibus si non liceat tutos esse à Liberatorum infidijs, perpetuo in metu vivendum sit, & quotidianum ab uno quoque capitis discrimen subeundum.

## ALEXANDER

*Filius Herodis natu Major.*

Quàm luctuoso infortunatorum Liberatorum fato fieri dicam, Auguste Cæsar, ut cum de nocte sorte possimus queri multò æquiùs, quàm parenti exposulare de suâ liceat ; nobis tamen in presententi rerum nostrarum discrimine positus, nec loquendi, nec silenti libera facultas relicta sit. Enimverò, si tacemus, illatæ accusationis rei debimur, dignique supplicij omnibus, quæ perfidiæ ac parricidij crimen meruit ; si loquimur & innocentiam nostram conscij inustam labem delinimus,



luimus, id facere non possumus, quin turpem aut malevolentiam, aut nimiam credulitatis notam patri accersamus. Igitur quid agam? quid consilij capiam? Infelices nos, quibus innocentes esse non profit! Infeliciores quibus purgare inflatum scelus non detur, nisi sceleris alterius probrum incurramus.

Tamen jubes nos loqui, Cæsar, nec æquitas putas tuam, reos indictam causam damnare. Utinam perorare apud te sic possim, ut, quæcumque pro nostra defensione dicturus sum, ea nec displiceant patri, nec ullam criminis suspicionem nobis adhaerescere patiantur.

Non sumus nos, Auguste Cæsar, tam parum memores paternæ charitatis, ut, quæ commemoravit parens optimus collata in utrumque beneficia, ea vel inficiari, vel elevare verbis meditmur. Fatemur ultrò nihil paritum fuisse piæ ipsius in ambos sollicitudini, dignos ut se filios institueret, & tam studiosos haberet æmulatores virtutis suæ, quam cupidum ipsi & amantem sobolis patrem pensassent. Imò vicit expectationem nostram parentis optimi benignitas, & impensius affatim amor meriti rationem omnem votorumque modum excessit. Atque utinam grati animi memoriam liceret vel sanguine ipso consignare! intelligeret parens, quam procul absit à Liberis suspicio mala, nedum accusationis probrum infligeret.

Nam cur accusamur ab ipso tam acerbè? vel quid miseri commisimus, propter quod accusationis invidiam pateremur? scilicet dociles minus ac minus obsequentes extitimus? hoc enim



primum objecit pater, primum hoc criminationis caput fuit. Verum ecquando, vel quibus deum in rebus videri potuimus rebelles ac contumaces? Quam durum est, Cæsar, declinari nobis non posse sceleris ejusmodi suspicionem, nisi cum aliquo dispendio paternæ sinceritatis & æquitatis! Est enim hoc accusationis genus, ut stare non possit, nisi pater negatum sibi fuisse probet obsequium; nisi rem, tempus & locum, in quibus agnovit contumaciam, designarit. Ecquod porro, Auguste Cæsar, dum rebellionis crimen exprobraret acerbius, vel violati imperij, vel contemptæ majestatis, vel legis usquam infractæ deprehendisti vestigium? An æquum est censerî nos rebellionis reos, ubi neque dictum, neque factum quidquam affertur, quod vel ipsam rebellionis umbram præ se ferat?

Sed parentis vitæ ac moribus obrectavimus? Hoc alterum criminis caput, quod infert parens, grave penitus, & quavis penâ expiandum, si tam certò revinci possit, quam facile jactatur! Quanquam affirmat pater, & rem competentam probè defendit. Reverendum quidem nobis patris testimonium, fateor, neque temere inficiandum. Tamen an non ponit illud creditus plus æquo pater, & falsis circumventi rumoribus? Nosti, Cæsar, quam multis Principum virorum aula obnoxia sit hominibus malevolis, qui vel corrupti largitionibus, vel spe ineundæ gratiæ, vel ipso nocendi studio impulsî iniquos passim sermones ferunt, & obvias aures maledictis implent atque onerant; quos tacitus livor urget, & æmulatio prava stimulat; quibus hoc uno nomine inavisa solet esse probitas atque innocentia, quòd nullum habent ipsi cum probitate atque in-

nocen-



nocentiâ commercium. Quàm miserum est cum  
 ejusmodi ingenijs conflictari, quibus nec placere  
 sine crimine, nec sine periculo displicere possis!  
 Atque utinam, Cæsar patris ab aulâ genus istud  
 hominum procul exulâset! non hodie vel muta-  
 tum doleremus ipsius animum, vel duram pur-  
 gandæ criminacionis necessitatem sustineremus.

Venio ad aliud accusationis genus, cui tri-  
 stis amborum indoles, aut etiam morosa, si cre-  
 ditur, patri locum dedit. Tuam fidem appello,  
 Cæsar; ex quo veritur crimini, quod naturæ  
 vitium est, non voluntatis? Sed esto: volunta-  
 rius sit ille mœror qui patrem offendit: an cul-  
 pandus continuè, quem jussit pietas, elicit na-  
 tura, amantissimæ parentis orbitas procreavit?  
 Ergo sublata luctuoso fato matrem optimam  
 pijs prosequi lachrymis non licebat; dum erep-  
 tam sibi Regnam mœreret populus, affligeretur  
 aula, universi regni ordines extinctam quererentur?  
 dum parens ipse conversis in melius animis  
 nocentem absolveret, desideraret amissam, &  
 quovis pretio redonari vitæ voluisset?

Tamen damnetur tam justus filiorum dolor  
 pariter & amor, plectatur etiam pœnis graviori-  
 bus, si modum excessit, si erupit in querelas, si  
 probris non pepercit, si peractæ cædis auctores  
 aut incusavit, aut damnavit. Piget, Anguste Cæsar,  
 hæc operosius confutare, quæ probari nequeant,  
 nec, si probentur, rationem criminis habere  
 possint.

Restat ultimum, idémque gravissimum accu-  
 sationis caput, quod ab affectato regno paratis-  
 que parentis vitæ insidijs jactatum est: cujus su-



suspicio vel levis si cadere in nos possit, hoc uno satis nocentes nomine, frustra cæteris in criminibus diluendis felices fortunatique videamur. Nam quis hoc sustineat, fuisse Liberos tam degeneres, ut parentis vitæ, vel regno funestum moliri quidpiam præsumperint? Id ipsum verò quantum tetrius ac crudelius est, tantò miseres nos puta, Auguste Cæsar, quibus in amovendâ tam horribili criminatione laborandum sit. Tamen in istâ rerum nostrarum conditione miserabili, recreat nos hæc conscientia non mediocriter, quod æquissimum eundemque perspicacissimum iudicem habeamus, apud quem non invenient fidem maledicta ejusmodi, nisi certis argumentis atque testimonijs revincantur.

Ergo proferantur argumenta insidiarum; adducantur testes vel participes nefandæ conjurationis; prodeant designati cruentæ cædis artifices ac ministri; recitentur literæ; appellentur solliciti ad defectionem populi; probentur habita de flagitio tam immani cum externis colloquia; adsint quotquot sunt fidei atque innocentiae obrectatores, & palàm arguere non dubitent, quos clam incusare non erubuerunt. Vides, Auguste Cæsar, quàm parùm reformident iudiciorum aleam, quos nulla sceleris conscientia stimulat ac remordet.

Sed frustra provocantur à nobis instructæ fraudis architecti. Timidum est naturâ suâ genus istud hominum, lucem refugit, & accommodatas machinandis dolis tenebras multò lubentius sectatur. Quanquam ô structam malè calumniæ nequioris fabricam! Egregiam enim verò regni capeffendi viam, quod parricidio partem videri possit! scilicet æquis ferrent animis populi sibi par-



parricidas imperare? non exturbarent folio, quos maculatos paterno sanguine conspicerent? parcerent Liberos vitæ, qui paternam tollere non pertinuissent? sed quid populos moror? Tu, Cæsar, tutor ac vindex æquitatis, videres lentus ac segnis Liberos parentis cæde contumpratos? Non vindicares illatam verendæ majestati injuriam? non adesses ultor tam detestabilis facinoris? non evocares reos tuum ad tribunal? non exterminares duo naturæ monstra ac portenta? nobis regnare, aut etiam vivere, Cæsare incolumi, liceret?

Tamen si tam inconsultos nos credis, ut hanc moliri ad regnum viam cogitaverimus; si tam malos, ut tinctum patrio sanguine solum placere potuerit; dicta causa est, Cæsar: plecte fontes, ut merentur, & quovis supplicio perime. Sin utrumque pro tuâ perspicaciâ & æquitate tam injustâ suspicione eximis; oramus atque obtestamur, ut hunc errorem pariter ex animo parentis evellas; ut eundem Liberis placare ac reconciliare non graveris; quo offenso vel irato, nec regnum expetendum, nec ipsa tolerabilis vita videri possit.

## ARISTOBULUS

*Filius Herodis natu minor.*

Vocâsti nos Cæsaris ad tribunal, Pater clementissime, accusâsti apud eundem læsæ majestatis, ac pietatis violatæ reos. Expectas ut communem in causam dicam aliquid, & quam frater non frustra implorâsse visus est optimi Principis æquitatem, hanc ipse pari studio interpellare ag-

H 5

gre-



grediar. Mihi certè quanquam nihil esset ambiendum magis, quam apud eum iudicem dicere, quem nemo sceleris purus atq; integer tutorem ac patronum non sensit, cuius in retegendis simulationum involucris perspicaciam nemo non expertus est; tamen ignosces, uti confido, Cæsar; si nullum optem alium ab ipso patre hodiernæ contentions arbitrum, nullius iudicio malim, quàm ipsius sententijs absolvi.

Nam quem in tanto rerum nostrarum discrimine confidentiùs ad eam, quàm te, Pater, qui amantissimum te nostri exhibes, dum utrumque acriùs insectaris? qui injurias de nobis suspiciones cupis deponere, dum easdem confirmare vehementiùs affectas? Nempe, quibus parcitum voluisti, cum perdere nos potuisses, fontes unquam credideris? aut statueris Liberis carere, quos ad Cæsar's tribunal adduxisti? Quantò æquius putem, quæsito longiùs iudicio, nihil te ambiisse aliud, nisi ut apertæ defensionis liberio rem locum sufficeres; & quod præstare per te unum satis commodè non poteras, id per alium efficacius perficeres. Consuluit parens optimus Liberorum famæ, & quos omni suspitione sceleris eximere cogitabat, eos voluit publicâ & inficiandâ nemini sententiâ insontes pronunciarî. Quos unus absolvisset pater, non purgasset penitus illatæ accusationis opprobrio; & ipse veritus, ne paterna charitas illusisse iudicem videretur, mahit apud alienum tribunal, quos innocentes noverat, ab omni culpâ vindicare.

Nam quid aliud de te sentire nos deceat?  
Tu Liberos crederes eò venisse feritatis & amentitiæ, ut parentis vel regno, vel vitæ insidiarentur? Tibi vel levis tam detestandi parricidii suspicio



spicio incidisset? illos censes tuo procreatos ex sanguine, quos vel ipsa tanti sceleris umbra non perculisset? filios Herodes agnosceret, qui parricidæ nomen ac sensus non exhorruissent? Genuisset ille sui tam dissimiles, tam alienos à moribus, tam aversos ab indole educasset? Non credis, Pater; aliud cogitas; aliud dedimus obsequij, reverentiæ & amoris specimen. Sed quid ego hæc? quid immoror in amovenda illius flagitij labe, cui ratio, natura, sanguis reclamant? Consule te metipsam potius, nî grave est, Pater; scrutare sensus intimos, secretissimas expende cogitationes, indolem, mores, vitam ipse tuam attende; atque hinc conjice, qualem de Liberis sententiam feras. Rarum est, & monstro simile quidpiam, ut inertes fortibus, justis scelesti, parricidæ pietatis amantibus ortum debeant.

Tamen nisi Liberos sceleris expertes credis, nisi parricidij labem inficiantibus fidem habes, nisi suscipis ipse eorum defensionem atque patrocinium, quos iniqua criminantium malevolentia premit, ac funestat; age, quid moraris? quin damnas reos, qui tibi innocentes videri non possunt? Nihil est, quod alienum quæras arbitrum ac judicem. Nequeunt apud aliud quodvis tribunal absolvi, quos apud te damnaveris: hoc ipso innocentes satis ambo videbimur, si nostram tibi approbare innocentiam non coniungat. Plecte ergo utrumque pro arbitrio, Pater: sume pœnas à nobis, quas voles, si flexi non placet: statue supplicij genus quantumvis durum & asperum: nihil deprecamur, nihil querimus, non provocamus alium ad judicem, neque tam miserum censemus mori, si placari Pater aliâ ratione non valeat.

Quam-



Quamquam quid loquor, aut me quis metus, & iniquus error illudit? Ignosce parens optime, si tam præpostera de te suspicio incidit. Ignoravi parentis animum, quem Liberis implacibilem crediderim. Aliud sentire de te nos jubes: vultus ille tuus, qui jam mutari nobis in melius incipit, oculi illi, quibus utrumque benignius respicis, & qui erumpentes lachrymas vix retinent, diffidentiam nostram arguunt, & novam fiduciam inspirant. Non tibi liberum est, iratus quantumvis videri velis, ut tuam in filios charitatem longius dissimules. En amor sopitus malè renascitur, & impatiens se prodit. Patere causam ut agat paternus ille amor apud te nostram; id exoret ipse melius, quod oratio nostra, quod sinceri gemitus, quod assequi lachrymæ non præsumant. Sit ille nobis unus instar omnium patronus; si modo faciles aures oranti commodabis, discutiet brevi quascunque suspicionum umbeculas, quas iniquior aura contraxit; tempestates abiget, & pristinam mentis sinceritatem meliore fato revocabit. Persuadebit ille, quàm frustra metuendum tibi putes ab ijs, quibus Parentis securitas pretio quolibet sit potior; qui salutem tuam atque incolumitatem suo ipsorum sanguine bene redemptam arbitrentur.

Sic erit, pater amantissime; & quam tu cumque in Liberos sententiam feras, quidquid statuere de nobis placuerit, nunquam ab amando patre temperabimus. Auferre nobis vitam quis potest, amorem nullus unquam auferet. Vivet ille superstes extinctis corporibus, ac si viventibus benevolentiam patris, mereri non possit, desiderium ejusdem sepultis vindicabit.

AU.



## AUGUSTUS CÆSAR.

Magnum est illud, quod infertur hodie vobis accusationis genus, Adolescentes charissimi. Quantum est enim Regis ac patris violasse Majestatem! Eiusdem regnum, vitamque attentasse, quanto quid majus debet videri! Utrumque si tam verum evincitur facinus, quam jactatur constanter, quæ possit esse tanto crimini pœna par; vel quem detrectent illi supplicij gradum, qui tale flagitium admiserint?

Ego certè, qui postolor in hac causa Judex æquitatis, & læsæ Majestatis pariter, ac pietatis vindex interpellor, quo debeo esse in ambos animo? quis patrocínio aut etiam misericordiæ locus relinquitur? Equidem vestra hæc ætas, nobilitas generis, indoles utriusque, quam suspicor bonam, & vestro dignam sanguine, totum me vobis vindicant; & defensoris partes tueri suadent, non judicis.

At qui possum, quantumvis ambiam indulgere propensissimæ meæ in utrumque voluntati, nisi accusationis illatæ probrum, ac dedecus penitus eluitis; nisi vestram mihi, usque omnibus quotquot hîc adsunt, innocentiam approbatis? Idipsum verò neuter sic assecutus dicendo videatur sibi, suspicionem omnem ut amoverit. Non est in promptu declinare accusationis odium, dum accusatoris invidiam Rex non refugit, dum personam eandem pater, reclamante naturâ, non invitus sustinet. Nempe Regem arguere falsi quis audeat? Quis insitam parentum animis charitatem desideret in patre?



Utinam enim verò descendisset huc accusator aliquis, & reverendus minùs & minùs arcto sanguinis vinculo vobis conjunctus, cujus suspicari fidem liceat; in quo nocendi animum fas sit incusare! Quàm libenter accusationis vim ac momentum in accusantis malevolentiam derivarem! Verùm quos nocentes profiteretur Rex & pater, quis eosdem liberet suspicione criminis; quis patrocinari miseris velit, quibus sublata ratio salutis omnis ac conclamata videri possit?

Tamen dissimulare non velim, charissimi juvenes, quod sensi, dum suam uterque vestrum causam ageret; neque offendetur, uti confido, vel regis, vel parentis animus, si profitear palàm, quod ipse iratus licet & implacatus ultor visus est pariter persentire. Placuit in vobis nativa quædam, expersque fuci simplicitas, & ingenuus in dicendo candor, qui fraudis malæ partus esse non potest. Spirabat oratio vestra, nescio quid, quod latentes abstrusi cordis sinus recluderet; erat modestus in vultu pudor, quem conscia mens non admittat in societatem. Vidi profluentes ubertim lachrymas, quas amor eliciebat, non extorquebat metus. Interim mirabar ego tacitus, quo pacto nocentes essent illi, qui toti ad innocentiam compositi viderentur. Nam etsi personata plerumque incedit improbitas, & ad æmulandam virtutis imaginem est ingeniosa magis, quàm par esset; tamen frons, oculi, supercilium, vultus denique totus mentis sermo quidam tacitus, ac fidus interpretis haberi solet, qui fallit rarò, nec in errorem inducit. Nescit fallacia veritatis personam longùm tueri; se prodit ipsa, & vel invitis ac repugnantibus obmurmurat.

Quisquis



Quisquis malus est, sentit conscientiae stimulos, qui reum arguunt; reformidat aspectum iudicis, non constat sibi, dicendo perturbatur, & frustra confidentiam affectat, quam non habet. Id porro, quod mihi non est integrum non profiteri vestram in gratiam, nolite sic gratulari vobis, Adolescentes, quasi haec oratio mea vos absolveret. Culpam vacare Liberi non possunt, quos reprehendit pater; & hoc nocentes satis debent videri, qui patris ad tribunal damnantur. Hoc natura, hoc ratio, hoc divinae leges humanaeque postulant, ita Liberos vivere, ut suspitionis vel umbram parentibus adimant. Sanctum est scilicet parentis nomen, nec sine gravi Liberorum flagitio offensionem patitur. Ergo noxam quis vos eximat, qui patri exostulandi de vobis occasionem dederitis?

Unum restat jam vobis in parentis clementiam praesidium, Adolescentes optimi. Illius est reos absolvere, qui sumendi poenas jus habet. Ego, quod facere possum, & quod ultrò volensque praestandum mihi vindico, viam sterno vobis ad parentis gratiam, &, quam indulgisse me non pigeret, veniam vobis deprecator accedo. Neque verò preces meas Herodes frustrabitur, aut quem suscitavit ipse, fiduciam illudet. Non is est, mihi credite, qui exorari non velit, & injurias veteres non condonet lubentius, quam vindictam exigit. Imò nihil cupidius ambiat pater optimus, quam ut persuadere sibi possit, infantes esse, quos nocentes putabat; &, qui nihil dolebat gravius, quam indignos se Liberos genuisse, patrocinantem vobis naturam multò aequius audiet, quam iniquis de utroque rumoribus credidit.

Sensu



Senſi enim verò totum parentis animum, dum ſuam ambo communi ſtudio cauſam dicerent; non temperavit ſibi, quin commoveretur filiorum ad vocem: adgemit inuicem gementibus, ſuamque in ipſo vultu perturbationem prodidit. Vidi & teſtes amoris non inſiciandos fletus uberes, qui vel invito erumperent; juberentque iudicem deponere, ut indueret patrem. Ponite in lucro tam feliciter affectam parentis optimi voluntatem, Juvenes chariſſimi; procumbite ſuppliciter ad pedes, amica preſtate genua, & quam doletis tam graviter amiſſiſſe gratiam, certate pietate veſtrâ promereri... \*....

Quàm angurabar verè, Adoleſcentes optimi, non agrè inſectendum patrem, vobis ut ignoſceret, & offenſionis cauſas omnes obliterari pateretur. Felices ambo tam facilem, tam benevolam naſti Regem & patrem! Felicior parens, qui depositis deinceps ſimulatibus, Liberorum in fide & amore tuto conquieſcat! feliciffimum meme tam operoſæ contentionis iudicem & arbitrum, cui diſſidentium litem componere ex voto licuit! Plaudite mihi, vobis que Adoleſcentes optimi, fovete omni ope atque officio reſtitutam in inclyta, piâque domo concordiam ac pacem, & receptam demum tam fortunato exitu parentis benevolentiam conſpirantibus ſtudijs atque animis retinere.

NE

\* Hic dum procumbunt ambo parentis ad pedes, Hærodes filium utrumque amplectitur, ipſiſque reconciliatur.